

, dnia 27 listopada 2020 roku

Pan
Tadeusz Kościński
Minister Finansów
ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

PETYCJA

Dotyczy: zmiany przepisów prawa w zakresie wyłączenia oddziałów banków zagranicznych (spoza obszaru Unii Europejskiej), które nie prowadzą w Polsce działalności podlegającej obowiązkowemu systemowi ochrony depozytów, spod działania ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym

Szanowny Panie Ministrze,

Na podstawie art. 2 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o petycjach, działający w Polsce przez działając w imieniu własnym, wnosi o zmianę przepisów prawa celem wyłączenia oddziałów banków zagranicznych (spoza obszaru Unii Europejskiej), które nie prowadzą w Polsce działalności podlegającej obowiązkowemu systemowi ochrony depozytów, spod działania ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (dalej jako „BFG”) tj. ustawy z dnia 10 czerwca 2016 roku o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (dalej jako „Ustawa o BFG”).

Zmiana ta mogłaby polegać na zmianie obecnego art. 2 pkt 41 b w Ustawie o BFG w zakresie definicji podmiotu objętego systemem gwarantowania - objętego obowiązkowym systemem gwarantowania depozytów, poprzez wyłączenie stosowania przepisów Ustawy o BFG do oddziału banku zagranicznego, którego działalność nie obejmuje przyjmowania środków podlegających ochronie gwarancyjnej Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, określonych w art. 17 ust. 1 Ustawy o BFG.

UZASADNIENIE

(dalej jako „Oddział”) jest

W dniu 31 stycznia 2020 roku UK opuściła Unię Europejską (dalej jako „UE”) na podstawie Umowy o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Agencji Energii Atomowej, która przewidziała okres przejściowy trwający do końca 2020 roku, w czasie którego Oddział zachowuje swój status na podstawie tzw. paszportu bankowego. Do dnia 31 marca

2019 r. Oddział prowadził działalność bankową, w tym udzielał kredytów, po tym dniu działalność Oddziału ogranicza się jedynie do obsługi portfela kredytowego. To powoduje, że Oddział od 1 kwietnia 2019 roku nie przyjmuje żadnych środków podlegających ochronie gwarancyjnej na podstawie art. 17 ust. 1 Ustawy o BFG. Co więcej, nie zamierza prowadzić takiej działalności w przyszłości, bowiem jedynym celem działalności Oddziału jest obsługa wygasającego portfela kredytów detalicznych.

W celu kontynuowania dotychczasowej działalności przez Oddział po 2020 roku, zawężonej do obsługi wygasającego portfela kredytów,

musi spełnić szereg wymogów, wynikających ze stosowania Ustawy o BFG pomimo faktycznego niewykonywania czynności podlegających ochronie na podstawie Ustawy o BFG.

Sytuacja faktyczna i prawna przedstawia się następująco:

1. W związku z finalnym wyjściem UK z UE z dniem 01 stycznia 2021 r. planowane jest otwarcie
2. wystąpił w dniu 7 września 2020 r. do Komisji Nadzoru Finansowego (dalej „KNF”) na podstawie art. 40 ust. 1 Prawa bankowego o wydanie zezwolenia na utworzenie Przedmiotem działalności będzie wyłącznie obsługa umów kredytu, zawartych do dnia 31 marca 2019 roku przez . Według dotychczasowych, umownych (nie biorąc pod uwagę wcześniejszych spłat kredytów dokonywanych przez klientów) terminarzy spłat, określonych w tych umowach, obsługa ta zakończy się najpóźniej w lipcu 2024 roku. Innymi słowy, nie planuje w Polsce żadnej innej działalności niż zakończenie działalności dotychczasowej, która zawężona jest tylko i wyłącznie do obsługi istniejących i niewygasłych jeszcze umów kredytu.
3. Zakładając, że KNF nie może udzielić zezwolenia w drodze decyzji administracyjnej, szerszego niż zakres przedmiotowy, o jaki zawniósował to prawdopodobnie zezwolenie to będzie zawężone do jednej czynności bankowej tj. udzielania kredytów (art. 5 ust. 1 pkt. 3 Prawa bankowego), ewentualnie może być jeszcze bardziej zawężona do części tej czynności bankowej, którą jest obsługa istniejących umów kredytu. **Tak określony prawnie zakres działalności będzie z kolei powodował, że nie będzie mógł zgodnie z Prawem bankowym przyjmować środków podlegających ochronie gwarancyjnej BFG, określonych w art. 17 ust. 1 Ustawy o BFG.**
4. Powyższe powoduje, że w ocenie zaistniał tzw. pat interpretacyjny bądź luka w prawie. Wynika to z tego, że Ustawa o BFG nakłada na obowiązek uczestnictwa w systemie gwarantowania, poniesienia nakładów oraz sporządzania raportów, w sytuacji, gdy nie może i nie przyjmuje środków podlegających ochronie gwarancyjnej BFG. Takie obowiązki są rażąco niewspółmiernie obciążające dla i nieodpowiadające prowadzonej przez działalności. W opinii w takim wypadku istnieje luka prawna, co też znajduje uzasadnienie w analizie porównawczo-prawnej na przykładzie innych krajów członkowskich UE, w których również zmierza do zakończenia działalności w formie oddziału instytucji kredytowej. Według naszych danych, w Polsce i być może w Portugalii, istnieją wątpliwości co do stosowania odpowiednich, krajowych ustaw o gwarantowaniu depozytów bankowych do oddziałów banków zagranicznych, które nie przyjmują środków podlegających ochronie gwarancyjnej. W pozostałych krajach (np. Francja, Hiszpania, czy Austria) takich wątpliwości nie ma i lokalne ustawodawstwa wyłączyły stosowanie przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiającej ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/49/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie systemów gwarancji depozytów do podmiotów, które nie przyjmują środków podlegających ochronie gwarancyjnej.
5. wskazuje, że Ustawa o BFG implementowała przepisy Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/49/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie systemów gwarancji depozytów, która to Dyrektywa w motywie (11) pozostawiała państwom członkowskim decyzję, w jakim zakresie stosować Dyrektywę w stosunku do oddziałów instytucji kredytowych mających siedzibę w państwie trzecim. Motyw (11) ma następujące brzmienie: „Co do zasady niniejsza dyrektywa wymaga, by wszystkie instytucje kredytowe przyłączyły się do systemu gwarancji depozytów. Państwo członkowskie, które dopuszcza oddziały instytucji kredytowej mającej swoją siedzibę w państwie trzecim, powinno zadecydować, w jaki sposób stosować niniejszą dyrektywę w odniesieniu

do tych oddziałów, oraz powinno uwzględnić konieczność ochrony deponentów i utrzymania integralności systemu finansowego. Deponenti w tych oddziałach powinni być w pełnym zakresie poinformowani o istotnych dla nich środkach zabezpieczających”. Krajowy ustawodawca – jak można zakładać - nie dokonał pogłębionej analizy tej kwestii i dla wszystkich oddziałów banków zagranicznych przewidział takie same zasady.

6. Opisane w pkt 4 i 5 wątpliwości [redacted] przedstawił zarówno KNF, jak i BFG przeprowadził kilka telekonferencji w tej sprawie oraz wystosował pisma, gdzie poruszył temat nieproporcjonalnego stosowania Ustawy o BFG do [redacted], oraz poddał propozycję, aby BFG nie wymagał od [redacted] posiadania systemu wyliczeń BFG oraz zniósł lub zawęził zakres raportowania do BFG (brak zobowiązań gwarantowanych przez BFG). Niestety, ale wskazane instytucje nie podzieliły stanowiska [redacted] i odpowiedziały kategorycznie, że [redacted] podlega pełnym obowiązkom wynikającym z Ustawy o BFG. Zgodnie ze stanowiskiem BFG, dla powstania obowiązków wynikających z Ustawy o BFG dla oddziału banku zagranicznego bez znaczenia pozostaje zarówno struktura pasywów podmiotu i brak zgromadzonych środków gwarantowanych, jak również fakt, czy zakres dopuszczalnej działalności uniemożliwia gromadzenie przez oddział banku zagranicznego tych środków. Z polskiego obowiązkowego systemu gwarantowania, zgodnie z brzmieniem art. 2 pkt 41 lit. b Ustawy o BFG, wyłączone zostały z mocy prawa jedynie oddziały banków zagranicznych, które są uczestnikami systemu gwarantowania w kraju ich siedziby, pod warunkiem że działający w tym kraju system zapewnia gwarantowanie środków pieniężnych w zakresie i w wysokości określonych w Ustawie o BFG. Zgodnie z zasadami wykładni prawa wyjątków nie należy interpretować rozszerzająco, co przemawia za koniecznością literalnej wykładni przepisów nakładających na podmiot określone obowiązki. W świetle obowiązujących przepisów prawa nie jest zatem możliwe - w przypadku braku równoważnej ochrony gwarancyjnej - ani wyłączenie oddziału banku zagranicznego z systemu gwarantowania depozytów, ani zawężenie obowiązków związanych z uczestnictwem w tym systemie, bowiem przepisy ustawowe nie przyznają żadnej instytucji kompetencji w tym zakresie. Z kolei KNF po przeprowadzeniu konsultacji z BFG, poinformował [redacted] że objęcie obowiązkowym systemem gwarantowania depozytów [redacted] - gdy zostanie utworzony – pozostaje jedynym rozwiązaniem zgodnym z obowiązującymi przepisami z wszelkimi tego konsekwencjami, w tym obowiązkiem utrzymania systemu wyliczania, obowiązkami sprawozdawczymi i obowiązkami składkowymi.

Z uwagi na powyższe zasadne jest żądanie petycji, by wprowadzić odpowiednie wyłączenie w krajowym porządku prawnym, by uchronić oddziały banków zagranicznych przed negatywnymi skutkami zbyt szeroko ujętych norm prawnych i nakładaniem na nich obowiązków daleko niewspółmiernych do prowadzonej działalności, uciążliwych, a nawet niepotrzebnych i niespełniających swoich funkcji ochronnych i nadzorczych.

Z uwagi na to, że ustawa z 11 lipca 2014 roku o petycjach umożliwia składanie przedmiotowej petycji, to [redacted] : korzysta z tego prawa. Jako adresata wskazuje Ministra Finansów, bowiem posiada on inicjatywę ustawodawczą, a także Minister Finansów jest zaangażowany w proces nadzoru na rynku finansowym.

W razie pytań pozostajemy do dyspozycji. Nasze dane kontaktowe to:

Pozostajemy z wyrazami szacunku,

Do wiadomości:

- 1) Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego,
- 2) Bankowy Fundusz Gwarancyjny,